

Nederlands CSE GL en TL

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommitteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommitteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
  - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
  - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
  - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
  - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
  - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
  - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Als het antwoord op een andere manier is gegeven, maar onomstotelijk vaststaat dat het juist is, dan moet dit antwoord ook goed gerekend worden. Voor het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 *T.a.v. het verkeer tussen examiner en gecommiteerde (eerste en tweede corrector):*
Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 *T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:*

Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld.

- 1 Bij de tekst(en) met vragen worden, gelet op de aard van de opgaven, geen scorepunten afgetrokken voor spelfouten. Voor idiomatische en grammaticale oneffenheden geldt hetzelfde, tenzij het antwoord er minder juist of zelfs fout door wordt.
- 2 Voor alle open vragen met een maximum aantal woorden geldt: indien een kandidaat een vraag herhaalt alvorens hij/zij tot een antwoord komt, worden de woorden tot aan het eigenlijke antwoord (conform het antwoordmodel) niet meegeteld.
- 3 De schrijfofdracht wordt als een enkele vraag beschouwd. Algemene regel 6 is derhalve niet van toepassing op de schrijfofdracht.
- 4 Voor het beoordelen van de schrijfofdracht geldt het volgende:
  - 4.1 Er kunnen meerdere (soorten) fouten in een zin worden gemaakt, die alle apart aangerekend worden.
  - 4.2 Meerdere spelfouten in één woord worden één keer aangerekend.
  - 4.3 Spelfouten in dezelfde, identieke woorden worden één keer aangerekend (werkwoordspelling uitgezonderd).
  - 4.4 Spelfouten in een woord en in afleidingen of samenstellingen van dat foutief gespelde woord worden één keer aangerekend.
  - 4.5 Spelfouten bij de vervoeging van werkwoorden worden alle apart aangerekend.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Tekst 1 Kappen is pure verspilling

1 B

2 maximumscore 1

	Kruis de twee juiste antwoorden aan.
de aanleiding voor het schrijven van de tekst weer te geven.	X
een samenvatting van de tekst te geven.	
een voorbeeld bij het onderwerp te geven.	X
vragen over het onderwerp te stellen.	

Opmerkingen

- *De twee juiste antwoorden moeten zijn aangekruist voor toekenning van het scorepunt.*
- *Als de kandidaat andere antwoorden aankruist, geen scorepunt toekennen.*

3 C

4 maximumscore 1

- 1 tekort aan wind en vegetatie
- 2 teveel aan zonnewarmteabsorberende materialen
- 3 (aanwezigheid van) gemotoriseerd verkeer

Opmerkingen

- *'wind en vegetatie' vormen samen één oorzaak en moeten dus samen worden genoemd.*
- *Als de kandidaat meer dan 6 woorden per oorzaak gebruikt, scorepunt niet toekennen.*
- *Als de kandidaat (een) voorbeeld(en) noemt (zoals 'asfalt'), scorepunt niet toekennen.*

5 A

6 D

7 A

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

8 maximumscore 1

Deelonderwerp 2 begint bij alinea: 4

Deelonderwerp 3 begint bij alinea: 9

Opmerking

De kandidaat moet beide juiste antwoorden noemen voor toekenning van het scorepunt.

9 B

10 B

11 D

Tekst 2 Waarom is gapen zo aanstekelijk?

---

12 maximumscore 1

- (manier) **4** (door een voorbeeld bij het onderwerp van de tekst te geven)
- (manier) **5** (door een voor de tekst belangrijke vraag te stellen)

Opmerkingen

- *Als de kandidaat de bijbehorende manieren bij de juiste nummers uitschrijft, dan geldt dit als een correct antwoord.*
- *Als de kandidaat meer dan twee nummers opschrijft, alleen de eerste twee nummers (of bijbehorende manieren) beoordelen.*
- *Beide juiste nummers moeten worden gegeven voor toekenning van het scorepunt.*

13 D

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

14 maximumscore 2

Bewering	waar	niet waar
Gapen is bedoeld om sociale spanning te verminderen.		X
Het is onduidelijk of gapen helpt tegen ziekteverwekkers.	X	
Gapen is typerend voor overgangssituaties en stressmomenten.	X	
Gapen helpt om veel zuurstof binnen te krijgen.		X
Hersenen koelen een beetje af door te gapen.	X	

indien vijf goed	2
indien drie of vier goed	1
indien twee of minder goed	0

15 maximumscore 2

- (zin) **2** (Zo zou gapen bedoeld zijn om sociale spanning te verminderen en om ziekteverwekkers uit onze keel te verwijderen.)
- (zin) **4** (Hieruit kwam het idee voort dat gapen bedoeld zou zijn om snel een grote hoeveelheid zuurstof binnen te krijgen, die verbruikt kan worden door het brein.)
- (zin) **5** (Wie gaapt, koelt daarmee zijn of haar hersenen af, richting de optimale temperatuur.)
- (zin) **8** (Gapen is dus geen uiting van verveling of vermoeidheid, maar een manier om die te bestrijden.)

indien vier goed	2
indien drie goed	1
indien twee of minder goed	0

Opmerkingen

- *Als de kandidaat de bijbehorende zinnen bij de juiste nummers uitschrijft, dan geldt dit als een correct antwoord.*
- *Als de kandidaat meer dan vier nummers opschrijft, alleen de eerste vier nummers (of bijbehorende zinnen) beoordelen.*

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

16 **maximumscore 1**

“waarschijnlijk” (regel 120) / “vermoedt” (regel 122)

Opmerking

Als de kandidaat meer dan één woord citeert, geen scorepunt toekennen.

17 **maximumscore 1**

“Massen vermoedt dat de ‘besmettelijkheid’ praktischer van aard is: ze komt van pas wanneer groepen dieren of mensen zich ergens voor klaarmaken.” (regels 122-126)

Opmerking

Als de kandidaat meer of minder citeert, geen scorepunt toekennen.

18 **C**

19 **B**

20 **A**

21 **maximumscore 1**

“Gapen is dus geen uiting van verveling of vermoeidheid, maar een manier om die te bestrijden.” (regels 137-139)

Opmerking

Als de kandidaat meer of minder citeert, geen scorepunt toekennen.

Tekst 3 Kontakt Mediapartners

---

22 **B**

23 **A**

24 **B**

Tekst 4 Chatten bevordert schrijfvaardigheid

25 B

26 maximumscore 1

	Kruis de drie juiste antwoorden aan.
de aanleiding voor het schrijven te noemen.	X
een deskundige voor te stellen.	X
een vraag over het onderwerp te stellen.	
een verrassende conclusie over het onderwerp te trekken.	X
een voorbeeld bij het onderwerp te geven.	

Opmerkingen

- Alle drie de manieren moeten zijn aangekruist voor toekenning van het scorepunt.
- Als de kandidaat andere antwoorden aankruist, geen scorepunt toekennen.

27 maximumscore 1

“(kan ervoor zorgen) dat ze op school minder schrijffouten maken”
(regels 3-5)

Opmerking

Als de kandidaat meer of minder citeert, geen scorepunt toekennen.

28 maximumscore 1

taalverloedering

Opmerking

Als de kandidaat meer dan één woord gebruikt, geen scorepunt toekennen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

29 maximumscore 1

De kern van een goed antwoord is:

- 1 woorden inkorten
- 2 woorden/ze fonetisch opschrijven
- 3 hoofdletters en spaties weglaten

Opmerkingen

- *De kandidaat moet alle elementen noemen voor toekenning van het scorepunt.*
- *Voor toekenning van het scorepunt worden uitsluitend de eerst gegeven antwoorden per nummer beoordeeld.*
- *“hoofdletters en spaties weglaten” vormen samen een voorbeeld van één experiment en moeten dus samen worden genoemd.*
- *Als de kandidaat meer dan 5 woorden per manier gebruikt, geen scorepunt toekennen.*

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

30 maximumscore 2

“De analyse van de socialemediaberichten bevestigt de verwachting dat jongeren op sociale media veel woorden gebruiken die afwijken van het Standaardnederlands”, zegt Verheijen.	X
“Ze korten woorden in, schrijven ze fonetisch op, laten hoofdletters en spaties weg. Vooral bij middelbare scholieren zijn meer afwijkingen te vinden. Zij durven meer te experimenteren met taal.”	
Volgens de promovenda hielden jongeren zich op openbare netwerksites als Twitter wel vaker aan de taalregels dan op WhatsApp.	X
“Want wat daar gebeurt, is zichtbaar voor al je online volgers.”	
Een andere conclusie van de onderzoeker is dat de jongvolwassenen die al op een vervolgopleiding zitten, zich veel meer aanpassen aan het Standaardnederlands in hun schrijven op sociale media.	X
“Die conformeren zich meer. Pubers willen zich juist onderscheiden.”	
De twee andere onderzoeken laten volgens de taalwetenschapper zien dat een actief gebruik van sociale media er niet voor zorgt dat jongeren slechter presteren bij de schrijfopdrachten op school.	X
“Jongeren die voor de schrijfopdracht hadden geappt, maakten juist iets minder spelfouten”, zegt Verheijen.	
“Vooral onder middelbare scholieren was dit te zien. Ze maken mogelijk minder spelfouten, omdat ze al bezig zijn met taal en dus eigenlijk met trainen.”	

indien vier zinnen goed	2
indien drie zinnen goed	1
twee of minder zinnen goed	0

Opmerking

Als de kandidaat meer dan vier zinnen aankruist, 1 scorepunt in mindering brengen voor elk te veel aangekruiste antwoord.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

31 maximumscore 1

Een van de volgende zinnen:

- “Het is dan ook belangrijk dat het Standaardnederlands altijd heel goed aangeleerd wordt.” (regels 111-113)
- “Docenten moeten goed duidelijk maken dat er onderscheid is tussen teksten op school en op de sociale media en leerlingen leren dat ze dus verschillende communicatiestijlen moeten gebruiken.” (regels 119-124)

Opmerking

Als de kandidaat meer of minder citeert, geen scorepunt toekennen.

32 A

33 A

34 C

35 B

Schrijfo opdracht

36 maximumscore 13

Als de kandidaat de opdracht helemaal niet heeft uitgewerkt, geen scorepunten toekennen.

36.1 maximumscore 6

Aftrek inhoud

De score is 6 scorepunten minus aftrek. De score kan niet lager zijn dan 0.

Indien de volgende elementen onjuist zijn of ontbreken:

- de aanleiding om het artikel te schrijven 1
- de inhoud van de discussie in de klas (over invloed chattaal op schrijfvaardigheid van leerlingen) 1
- eigen ervaring kandidaat met chattaal 1
- de invloed daarvan op zijn/haar schrijfvaardigheid op school 1
- een voordeel van het gebruik van chattaal in de les 1
- een nadeel van het gebruik van chattaal in de les 1
- mening kandidaat over het gebruik van chattaal in de lessen Nederlands 1
- passend argument (nog niet eerder in artikel gebruikt) 1
- wat kandidaat hoopt te bereiken met artikel 1

36.2 maximumscore 5

Aftrek taalgebruik

De score is 5 scorepunten minus aftrek. De score kan niet lager zijn dan 0.

- één of twee formuleringsfouten (onvolledige zinnen, onjuiste woordkeuze, onjuiste verwijzingen, onjuiste zinsbouw) 1
- drie of vier formuleringsfouten 2
- vijf of meer formuleringsfouten 3
- één of twee spelfouten (fouten in de spelling van werkwoordsvormen, overige spelfouten, inclusief ten onrechte opgenomen of weggelaten hoofdletters) 1
- drie of vier spelfouten 2
- vijf of meer spelfouten 3
- twee of meer interpunctiefouten 1

Let op: Om taalgebruik te kunnen beoordelen, moet de uitwerking van de kandidaat een minimum aantal woorden bevatten. Als de uitwerking van de kandidaat uit minder dan 100 woorden bestaat, géén scorepunten voor taalgebruik toekennen.

Indien de kandidaat het gehele artikel in chattaal schrijft, geen scorepunten voor taalgebruik toekennen. Als de kandidaat als voorbeeld enkele passages in chattaal en/of enkele chattaal-woorden gebruikt, dan kan taalgebruik wel beoordeeld worden. Spelfouten in deze passages en/of woorden dienen dan niet aangerekend te worden.

36.3 maximumscore 2**Aftrek presentatie/conventies**

De score is 2 scorepunten minus aftrek. De score kan niet lager zijn dan 0.

Indien de volgende elementen geheel of gedeeltelijk onjuist zijn of ontbreken:

• passende titel	1
• vermelding voor- en achternaam en klas onder artikel	1
• alinea-indeling	1
• samenhang	1
• logische volgorde	1
• passend taalgebruik	1

Opmerkingen

- *Als de kandidaat gebruikmaakt van conventies die niet passen bij de tekstsoort, 1 scorepunt aftrekken.*
- *Als in de uitwerking van de kandidaat de witregel na de titel en/of na de afsluiting van het artikel ontbreekt, geen scorepunten aftrekken.*

NB In het programma Wolf vermeldt u de scores van de kandidaat op elk van de drie afzonderlijke beoordelingscriteria.

5 Aanleveren scores

Verwerk per examinerator in de applicatie Wolf:

- de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten voor wie het tweede-tijdvak-examen de eerste afname is én
- de scores van alle herkansende kandidaten.

Cito gebruikt beide gegevens voor de analyse van de examens. Om de gegevens voor dit doel met Cito uit te wisselen dient u ze uiterlijk op 22 juni te accorderen.

Ook na 22 juni kunt u nog tot en met 30 juni gegevens voor Cito accorderen. Deze gegevens worden niet meer meegenomen in de hierboven genoemde analyses, maar worden wel meegenomen bij het genereren van de groepsrapportage.

Na accordering voor Cito kunt u in Wolf de gegevens nog wijzigen om ze vervolgens vrij te geven voor het overleg met de externe corrector. Deze optie is relevant als u Wolf ook gebruikt voor uitwisseling van de gegevens met de externe corrector.

derde tijdvak

Ook in het derde tijdvak wordt de normering mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Wissel te zijner tijd ook voor al uw derde-tijdvak-kandidaten de scores uit met Cito via Wolf. Dit geldt **niet** voor de aangewezen vakken.

6 Bronvermeldingen

---

tekst 1	naar een artikel van Nils Elzenga, Trouw, 1 augustus 2018
tekst 2	naar een artikel van Jop de Vrieze, de Volkskrant, 11 mei 2018
tekst 3	naar een advertentie in Het Kontakt Vianen, 5 november 2019
tekst 4	naar een artikel van Karen Hagen, Onderwijsblad, maart 2019